

GAZETA POLSKA

Prenumerata w miejscu: rocznie zł. 40; kwartalnie zł. 12; — miesięcznie zł. 5; Nr pojedynczy gr. 10.

N^{ro} 62

Prenumerata na prowincji, z opłatą pocztową zł. 20 kwartalnie. — Opłata za insercję obwieszczeń po gr. 10 od wiersza mającego liter 50.

w Warszawie dnia 5 Marca 1831 roku w Sobotę.

Rzeczy krajowe.

Roskazy Dienne.

W kwaterze głównej w Warszawie dnia 6 lutego 1831 r.
(Dokończenie.)

Przeniesieni zostają. Do sztabu głównego, pisarz byłego dyżurstwa głównego Tomaszewski Karól, w stopniu podporucznika, z назначeniem mu starszeństwa w pułku 1° piechoty linjowej. Do pułku strzelców konnych byłej gwardji, z pułku 2 mazurów, podporucznik Cieszkowski Krzysztof. Do pułku 5 strzelców pieszych, z 2 pułku piechoty województwa Sandomierskiego, podporucznik Mirosławski Ludwik. Do 4 pułku ułanów, z korpusu inwalidów i weteranów, podpułkownik Skarżyński Fortunat.

Do artylerji pieszej, z pułku 1 linjowego, podporucznik Paszkowicz Xawery. Do korpusu inwalidów i weteranów, z baterji 4 lekkiej artylerji konnej, podoficer Wolski Władysław, w stopniu podporucznika, z przeznaczaniem do I kompanji inwalidów.

Umieszczony zostaje. W Wojsku, z sztabu kwaterymistrzostwa jenerałnego, pułkownik Kozakowski Franciszek.

Wchodzą do służby i umieszczeni zostają. W przybocznym sztabie naczelnego wodza siły zbrojnej narodowej, książę Sanguszkó Władysław i z gwardji honorowej konnej, Wojciechowski Tytus, obadwa w stopniu podporuczników. Na adjutanta polowego, przy boku jenerała brygady Dwernickiego, porucznik z powstania, Dunin Anastazy, w stopniu podporucznika. W pułku grenadierów, byli podporucznicy: Zabiłko Alexander i Przysiecki Piotr w tymże stopniu. W 1 pułku strzelców pieszych Mękałski Ign. w stopniu podporuc. W trzecim pułku strz. piech. Mochnacki Maur., w stopniu podporucznika. W wojsku, z służby Francuzkiej, pułkownik Łęczyński Teodor, z przeznaczaniem do sztabu jenerała dywizji Klickiego.

Przeznaczeni zostają. Do pełnienia obowiązków tymczasowie szefa sztabu 3 dywizji piechoty, z 8 pułku piechoty linjowej, major Podczaski Teodor. Do pełnienia obowiązków szefa sztabu 4 dywizji piechoty, adjutant polowy przy jenerale brygady hrabi Szembek, kapitan Frezer Franciszek. Na dowódcę 7 pułku piechoty linjowej, z tegoż pułku podpułkownik Oborski Ludwik. Na dowódcę 8 pułku piechoty linjowej, z pułku 5 piechoty linjowej, podpułkownik Kierwiński. Na adjutantów polowych: przy boku jenerała brygady Robland, z 7 pułku

linjowego, kapitan Strojnowski Michał i z 5 pułku strzelców pieszych, porucznik Borkiewicz Ludwik, przy boku jenerała brygady Skrzyneckiego, z 4 pułku linjowego, kapitan Podczaski Felix, i z 8 pułku linjowego, kapitan Szeliga Antoni. — Naczelný wódz siły zbrojnej narodowej, M. Radziwiłł. Za zgodność z oryginałem jenerał służby, jenerał brygady, Morawski.

W kwaterze głównej w Warszawie d. 1 marca 1831 r.

Pułk 5 ułanów imienia Zamojskich, nietylko podług uczynionej krajowi ofiary został już wystawiony, ale i w bitwach 18 i 19, a zwłaszcza 25 lutego dał świetne dowody niepospolitej waleczności. Nim oficerowie i żołnierze, którzy odznaczyli się w boju, zaśluzone od wdzięcznej ojczyzny odbiorą nagrody, chcąc okazać jaką cenę przywiązują do bezinteresownego i pełnego skromności postępowania Konstantego Zamojskiego, który dotąd z własnej woli jako żołnierz tegoż pułku i służył i walczył, mianuję go kapitanem tegoż pułku, a za waleczność okazaną w boju, przeznaczam mu krzyż wojskowy żołnierski. — Naczelný wódz siły zbrojnej narodowej, Skrzynecki. Za zgodność z oryginałem pułkownik szef sztabu głównego Chrzanowski.

— *Kommissja potrzeb wojska.* Ogł.sza niniejszym licytację in minus na dostawę dwunastu tysięcy Nr. 12,000 centnarów słomy w połowie prostej, w połowie targanej; mający chęć podjęcia się tej dostawy, zgłoszą się dnia 7 b. m. i r. przed południem do sekeji trzeciej kommissji potrzeb wojska. — w Warszawie d. 3 marca 1831. (Tu podpis.)

Wiadomości urzędowe od wojska.

Po bitwach dnia 19 i 20 lutego, nieprzyjacieli w mocnych stanowiskach stojący i lasami zakryty, nowe posiłki przyciągając, liczne swoje straty zapelniał, a wojsko narodowe stało w obozie na polach, przy których dawniej mężnie się utrzymało.

Dnia 24 nowy korpus księcia Szachowskiego nadszedł od Serocka, w przemagającej sile atakował nasze lewe skrzydło pod jenerałami Malachowskim i Jankowskim, i opanował wieś Białolekę. Dowodzący lewem skrzydłem jenerał Krukowiecki, przybywa ku wieczorowi z brygadą jenerala Gielguda. Z przedłużeniem boju na tym punkcie aż do nocy, atak nieprzyjacielski wstrzymany został. Na-

zajutrz rano dnia 25 rozpoczęła się walna bitwa na naszym lewem skrzydle, gdzie generał Krukowiecki, atakował xcia Szachowskiego. O godzinie 9, korpusy Rosena i Pahlana, pod dowództwem samego feldmarszałka Dybicza, wsparte nader liczną artyllerią przypuścili razem atak ogólny na nasze prawe skrzydło którym dowodził generał Chłopicki. Na tém skrzydle stała na prawo dywizja generała Szembeka, na lewo dywizja Skrzyneckiego, za nimi i cokolwiek w lewo rezerwa jazdy pod generałami Umińskim i Łubieńskim, przed frontem linii bojowej, brygada generała Rohland zajmowała ważny punkt w lasku olszowym i była wzmocniona przez część dywizji generała Żymirskiego; artyllerja generałów Szembeka i Skrzyneckiego, aby wytrzymać przemagającą siłę licznój artyllerii nieprzyjacielskiej, podniosła w nocy swoje baterje nasypami wyżej na 3 stopy.

Nieprzyjaciel pod zabępieczeniem ogromnej kanonady, która w mgnieniu oka na całą się rozwinęła linię, wywarł całą moc ataku swojego, na ów lasek olszowy, który w dwóch pierwszych bitwach tak mężnie i dzielnie przez nas był utrzymanym. Po dwugodzinnej walce, ustąpił ztąd generał Rohland, cała dywizja przechodzi w tył, gdzie odąd formuje rezerwę. Generał Żymirski, traci od kuli rękę i później umiera, a dywizja generała Skrzyneckiego, na miejsce tamtęj wstępuje do boju. Napelnioną wielkimi nieprzyjaciela massami olszynę, kaze zdobywać generał Chłopicki. Generał Skrzynecki formuje jedną brygadę swoją w kolumny do ataku, wprowadza je pomimo morderczego ognia do lasku, a po kilkukrotném krwawém waleczeniu z nieprzyjacielem, odebrał całą lewą stronę olszyny. Dla wsparcia téj walki, generał Chłopicki znajdujący się ciągle tam, gdzie największe było niebezpieczeństwo, formuje kolumny do ataku, z pułku grenadierów generała Milberga i przy odgłosie bębnow, sam je prowadzi na nieprzyjaciela, zdobywa resztę olszyny, część swojej piechoty rozwija na prawo.

Teraz okropna walka zamienia się na bój morderczy; bierzemy nieprzyjacielowi działa, zagwoźdzamy je i znowu rzucamy. Tak toczyła się walka aż do godziny 2. Pod generałem Chłopickim padło dwa konie od kartaczów, sam był kulą karabińową w nogę raniony; nareszcie los chcący nas pozbawić jedności w wspólném wszystkich części wojska działaniu, tak rozrzucił, że granat zabija pod Chłopickim trzeciego konia i z nim ranionego w obiedwie nogi na ziemie obala.

Już nieprzyjaciel wprowadził do boju swoje rezerwy, przewyższająca liczba dział jego, grzmiąca na całej linii. Nowe jego baterje wsparte nowymi massami, zatoczone od Kawęczyna, rzucają pociski na linje nasze po za olszyną i ukośnie je zajmują, z czego wynikają dwa skutki: olszyna niemogąca już być utrzymaną, została opuszczona. Generał Umiński pomimo wszelkich natężeń, nie ma dość wojska, ażeby mógł zapełnić cały odstęp, znajdujący się między naszym prawem skrzydłem a lewem generała Krukowieckiego, przeciwko massom nieprzyjaciela od Kawęczyna i Ząbków występującym. Wojsko nasze musi przeto ścieśnić swoje stanowisko, zbliżając się ku Pradze. Dywizje generałów Szembeka i Skrzyneckiego wykonywają ten ruch wolno i walecząc ciągle. Nieprzyjaciel myli się na tém poruszeniu; mniemając, że przyspieszy dla siebie zwycięstwo, wyprowadzając po obu stronach olszyny ostatnie swoje rezerwy, składające się z korpusu jazdy Witta i licznój artyllerii konnej. Na lewej stronie, sama artyllerja nasza wstrzymuje zapęd jazdy nieprzyjacielskiej. Od prawej na trakcie ku Miłosnej, kolumna złożona z dywizjów kirysjerów i ułanów, pomimo ognia naszej artyllerii, która

działając na tę głęboką masę, wielkie kłęski jęj zadała, postępuje wciąż naprzód i usiłuje złamać linję naszą. Już czoło téj kolumny wciska się po za naszą linję bojową, w tém zajeżdża z boku baterja rakietników kapitana Skalskiego i rzucanemi racami zastanawia nieco popęd téj kolumny. Korzystają z tego momentu, piechota generała Szembeka i Skrzyneckiego, jazda pułkowników Klickiego i Skarżyńskiego Kazimierza, który szczególnie w téj stanowczej chwili, zimną odznacza się odwagą. Wszyscy uderzają dziełoie z przodu i z boków na nieprzyjacielską jazdę, która najsroźszej doznaje kłęski i w zupełném rozprężeniu następuje; cały pułk kirysjerów xięcia Alberta, formujący czoło téj kolumny ginie, częścią okrywa trupem pole, częścią dostaje się do niewoli, przyczem dwa działa zdobyte zostały.

Na lewem skrzydle, generał Krukowiecki, wstępny bojem wyparł korpus xcia Szachowskiego ze wszystkich jego stanowisk, zadał mu wielką kłęskę i zdobył dwa działa, trzy inne zabrane, nie mogące być uprowadzonymi dla braku koni, zagwoźdżono i do rowu wrzucono.

Stan rzeczy na prawem skrzydle, gdzie wszystkie siły nieprzyjaciela na nas wpały, ocalił korpus xcia Szachowskiego od zupełnej zagłady, nie pozwalając generałowi Krukowieckiemu zapuszczać się w daleką pogoń.

Zrażony nieprzyjaciel tyłu krwawemi i bezskutecznemi wysileniami, zaniechał ku wieczorowi dalszych ataków i zakończył dzień mocną na całej linii kanonadą, na którą artyllerja nasza, przez całą bitwę dająca dowody zimnej krwi i zręczności w swojej sztuce, dzielnie z dział odpowiedziała.

Ucichło wszystko, a wojsko nasze usuwając się na stanowiska przed Pragą, noc tam przepędzać zaczęło, kiedy wódz naczelny ostrzeżony chwilą coraz większego odwilżu, puszczaniem lodów na rzece i potrzebą korzystania z niepewnie już stojącego mostu, oraz zapobieżenia przerwaniamu styczności z lewym brzegiem Wisły i z magazynami, wydał rozkazy przejścia przez most do Warszawy, co się przez resztę nocy aż do dnia, w zupełnym odbyło porządku, bez straty i bez żadnej przeszkody ze strony nieprzyjaciela.

Strata nasza w ludziach jest dotkliwa.

Od początku wojny, mamy do dziewięciu tysięcy zabitych i rannych, z których atoli sześć tysięcy siedemset w lazaretach, wróci do szeregów; straty nieprzyjaciela bez żadnej wątpliwości nie są mniejsze, ale raczej znaczniejsze. Całe wojsko wypełniło świetnie powinność swoją; korpusy nawet nowej formacji, jako to pułk 20 piechoty linjowej; 5 ułanów imienia Zamojskich i szwadrony Poznańskie, wyrównały w boju staremu żołnierzowi. Najszczęśliwiej artyllerja nasza wzniosła się na wszelkie pochwały, w tak nierównej walce; przedewszystkiemi baterje pod dowództwem podpułkownika Piętki i kapitana Rzepeckiego, którzy dwaj oficerowie za świetne odznaczenie się w boju, zostali wyniesieni na wyższe stopnie. Straty artyllerii co do sprzętów: są trzy działa zdemontowane których niebyło czém uprowadzić.

Sądziemy, że trzy walne bitwy pod Grochowem, w przeciągu kilku dni stoczone, musiały przekonać nieprzyjaciela, iż nie dość jest mieć ogromną liczbę na pokonanie żołnierza Polskiego, który sprawiedliwój broni sprawy i pod hasłem: *być narodem, lub chwalebnie zginąć na zawsze*, po bohaterku walczy; powinny one także przekonać Europę, że Polska mająca takich synów i rycerzy, przypominająca

dawne jej przeciw napadom strażnicy i przedmurze, godna jest zająć swoje miejsce w rzędzie mocarstw Europejskich.

Dziś wojsko Polskie zebrane około Warszawy zachowując most na Wiśle i jego przedmoście na Pradze, oczekuje hasła swojego wodza, ażeby uderzyć na nieprzyjaciela.

Taki jest rys ogólny wypadków wojennych które pod Grochowem oręż Polski uświetniły. W innym zapewnie świetle będziemy je widzieć w raportach nieprzyjaciela. Lecz jak mu się podobało przez lat kilkadziesiąt krzywdy, zabory i bezprawia Polskiemu narodowi wyrządzone ze wstydem Europy, a bezwstydnie dla siebie, prawem mianować, tak zapewne będzie mu wolno przechwalać się w scenach terazniejszego napadu i rzeczy inaczej jak są, wystawiać. Co do nas, zabraniamy sobie wszelkiej nierzetelności, i szczerze bijemy się, szczerze opowiadamy nasze czyny, równie jak szczerze chcemy być narodem lub szczerze zginać. Stojemy przy obronie praw naszych, z orężem w rękę nпоминаemy się o naszą ojczyznę, a kiedy wypadki tej najświętszej wojny, z kolei opowiadać trzeba, pióro nasze chcemy widzieć pod tarczą rzetelnej prawdy.

Do j. w. *jenerała Skrzyneckiego, naczelnego wodza siły zbrojnej narodowej, dowódcą strzelców celnych wojsk woźdztwa Sandomierskiego.*

R a p p o r t.

Mam honor j. w. jenerałowi zdać rapport 1 kompanji strzelców moich, stojących w Wielkich Siekierkach i broniących przeprawy kozakom do Saskiej kępy. Dnia 26 b. m. chcąc się przekonać kogo mam przed sobą, posłałem kilkunastu ochotników pod dowództwem podporucznika Łukomskiego na Saską kępę, którzy ubiwszy tamże kilku kozaków i jednego przyprowadziwszy jeńca, bez żadnej straty wrócili, gdy jednak w dniu 27 b. m. i piechota na Saskiej kępie pokazywać się zaczęła, kazałem przecinać lody na Wiśle w miejscu do przeprawy dla nieprzyjaciół najbliższym, a włościan do tego użytych zastąpiłem oddziałem strzelców, nie podobało się to kozakom i zaczęli broń przecinania lodów ogniem z janczarek; usłyszawszy mocne strzelanie, kazałem stanąć całej kompanji i poszedłem oddziałowi memu na pomoc; skoro tylko doszedłem, strzelcy moi spędzili zaraz z lodu kozaków, ubiwszy z nich kilkunastu, lecz obok tego poniosłem dotkliwą stratę w podporuczniku Łukomskim, młodzieńcu pełnym nadziei, który zwykłą uniesioną odwagą, z małą liczbą strzelców, aż na Saską posunął się kępę, gdzie raniłony i obskoczony od kozaków poległ; na próżno wysłałem mu pomoc, odbili go strzelcy moi już z rąk nieprzyjaciół, położyli trupem tych, którzy go raniłi, lecz Łukomski już nie żył. Wszyscy strzelcy 1 kompanji dali niepospolity dowód odwagi i przytomności, rażąc celnie piechotę, która kozaków wspierać przybyła i która gradem kul nas powitała, spędzona jednak, za drzewami Saskiej kępy bezpieczeństwa szukać musiała. Dzień 28 przeszedł spokojnie, jednego tylko złapaliśmy kozaka, a lody od Saskiej kępy w nocy przeciąć kazałem. W Wielkich Siekierkach dnia 28 lutego 1830.

E. Grotthuz.

— Rada municypalna ponowiła ogłoszenie, iż każdemu w tutejszej stolicy wolno chleb wypiekać i sprzedawać, wolno go również z prowincji w tym celu bez wszelkich opłat sprowadzać. Zarazem przepisała taxę następującą:

Butki i chleb pszenny.

1 Bułka mątowa z mąki marymoutskiej za groszy 3 ważyć ma	łutów 7.
1 Ordynaryjne bułka za groszy 2	„ 10.
1 Bułka z montowej mąki za gr. 6	„ 14.
1 Strucla z pięknej mąki za gr. 6	„ 26.
1 Chleb podługowaty z takiejże mąki za gr. 12 ważyć ma	funt 1 łutów 20.
1 Bułka rzadkowa ordynaryjna za gr. 6 ważyć ma	„ 27.
1 Chleb stołowy podługowaty z mąki jak bułka ordynaryjna za gr. 12 funtów 2.	
1. Placek solony za gr. 1	„ 9.
<i>Chleb żytny.</i>	
1 Chleb za gr. 6	funtów 1 łutów 6.
1 ditto za gr. 12	„ 2 „ 13.
1 ditto za gr. 24	„ 4 „ 27.
<i>Razowy czyli komiśny chleb.</i>	
1 Chleb za gr. 6	funtów 1 łutów 17.
1 ditto za gr. 12	„ 3 „ 2.
1 ditto za gr. 24	„ 6 „ 10.

— Przyjechali z Paryża młody hr. Plater i p. Bizé. Słychać iż mieli rządowi naszemu przywieść ważne komunikacje.

— W bitwie pod Białotką padł jakiś jenerał przed naszym ogniem kartaczowym, grenadjery Rossyjskie unieśli jego ciało na karabinach, i została po nim tylko szlifa na pobojuwisku. Szlifa ta jest gładka bez żadnych gwiazdek, musiał to więc być jakiś jenerał wyższej rangi niż dywizyjny. Ze zaś szlifa jest srebrna, więc się wieść rozeszła, iż to był Roźniński, lub Winc. Krasziński.

— (N.)— Pewnie jegomość, przyzwycajony z kóbkami wojować, przywdział mundurzyk i chciał onegdaj kiejką Niemczyzną cały sklep przy ulicy Wierzbowej zaalarmować. Oświadczamy mu iż plac boju po tamtej stronie Wisły, przeprawa nietrudna. Z. Z. Z.

— (N.)— Czy też są u nas antypatryjoci? Zdaje się że w narodzie, który jak gdyby szybkością błyskawicy jedna myśl ogarnęła, myśl wielka, wspaniała, powrotu do życia politycznego i skruszenia narzuconego pod maską swobód konstytucyjnych despotyzmu, zdaje się, mówię, że w takim narodzie nie powinno być tego plemienia nikczemnych samolubów, moralnych krótkowidzów i przedajnych doktrynerów; ale jednak wyznajmy przed światem inaczej rzeczy stoją. Są wyrodki, są dusze spodłone lub tak pozornego sposobu myślenia, (tylko dzięki Bogu bardzo w szczupłej liczbie) że najmniejszej części dobra osobistego nie chcą poświęcić dobru powszechnemu, że nawet śmiać bez upoważnienia ogółu antypatryjotyczne adresa pisać, że dla nieprzeniewierzenia się *Kosudarowi* zakończają swoje nazwiska fałszywie (zamiast *wski*, *wicz* i t. d.) że się domagają zniszczenia zupełnego własnorecznych podpisów lub odmawiają takowych na uroczystych aktach urzędowych, by sobie *kuma* nieobrazić. O ślepoto niepojęta! o zakale wieku i narodu! Znamy tych ichmościów, wiemy ich nazwiska i w bacznej chowamy pamięci. Powiedzą nam może: *my mamy żony, dzieci, majątki*. Takie rozumowanie nie powinno mieć miejsca, gdy idzie o odzyskanie najświętszych praw człowieka i dobro powszechne; jest zbrodnią w oczach ucywilizowanego świata, który sam tylko zdolny jest sądzić, na czym prawdziwie szczęście całego narodu i pojedynczych członków jego polega. Prawda, że nie wszyscy mamy żony, dzieci majątki; ale wszyscy ce-

nimy życie, a jednak je gotowi jesteście poświęcić; wszyscy mamy równie drogie nam osoby. jak żony i dzieci, a jednak gotowimy się pożegnać z nimi na wieki. Różnica więc zachodzi tylko co do majątku, ale czyż majątku nie mają także czeigodni członkowie rządu i reprezentanci narodu? niektórzy już nawet wróg skonfliktować takowy rozkazał, a przecie wszyscy statecznie trwają w świętym przedsięwzięciu przywrócenia świetności i swobód gnębionej ojczyźnie. Czyż także wojskowi, mianowicie wyższych stopni nie posiadają majątku i nie rzucają go aspieszają na pole chwaly? Przekleństwo ci garstko egoistów! która tylko w tém masz upodobanie, ażeby za ziółka, korzonki, czaj Moskiewski, dywany, wstążeczki lub nędznie po tandeciarsku kompilowane xiążki elementarne, rublami szkatuły napełniać!

Z. Z. Z.

— (Nad.) Nie weźmie mi za złe pan Lange, że na artykuł zamieszczony przez niego w pismach publicznych krzywdzący sławę doktora Niedzielskiego, do którego zamieszczenia jedynie troskliwość ojcowska powodować go mogła, w usprawiedliwieniu tegoż doktora poczytuję za święty obowiązek najrzetelniejszą tąż samą drogą przestać odpowiedź. Będąc opiekunem lazaretu w pałacu Kossowskich, a tém samém naocznym świadkiem prac i poświęceń się doktora Niedzielskiego w tymże lazarecie, nie mogę nie oddać słusznej temuż doktorowi zalety, że od początku założenia lazaretu w pałacu Kossowskich, doktor Niedzielski, pomimo innych obowiązków, bo jest lekarzem szpitala dzieciątka Jezus i komitetu opiekującego się żonami i dziećmi powołanego do obrony ojczyzny rycerstwa, z prawdziwą i niezmordowaną gorliwością poświęca bezpłatnie swe prace dla cierpiących współbraci i w lazarecie Kossowskich; mianowicie zaś w tym dniu o którym pan Lange wspomina, doktor Niedzielski z powodu przybyłej wielkiej liczby i znacznie rannych, od godziny 6 rano do późnej nocy, ciągle przebywał w tym lazarecie, zajmując się opatrywaniem rannych oraz odbyciem kilku operacji; być więc może, że strudzony całodzienną pracą, nie miał już sił fizycznych aby odpowiedział żądaniu pana Lange, lecz kto tyle poświęca się co doktor Niedzielski dla cierpiących ludzkości, nie może zasługiwać na nazwisko złego Polaka.

Suchodolski.

— (Nad.) — Zła sprawa nie może być dobrze bronioną. Dowodem tego jest niby odpowiedź pana A. E. na mój artykuł o doktorze Leo. Pan A. E. nie będąc w stanie zbici uczynionego zarzutu, ażeby przecie coś powiedział, prawi rzeczy, którym ja wcale nie przeczę. Nie miałem zamiaru dowodzić i nie dowodziłem też w moim artykule, jakoby doktor Leo był człowiekiem bez wszelkich cnót towarzyskich, przypuszczam że wiele zakładów dobroczynnych winny mu swój początek, i t. d. ale to bynajmniej nie osłabia mojego twierdzenia iż doktor Leo nie postąpił sobie tak we wskazanym przezemnie przypadku jak sobie powinien był postąpić. Prawda, ażeby robić operację potrzebna być chirurgiem, lecz nie podpada wątpliwości że każdy medyk z ogólnych zasad swojej sztuki tyle jest usposobionym: iż kiedy chce, może ranę w nagłej potrzebie należycie opatrzyć; a tu też właśnie tylko o opatrzenie chodziło. Skutkiem zapowne późnego opatrzenia jest, że ranny poru: Szumski zmarł. Jeżeli doktor Leo mniema się niewinnie skrzyw. na sławie, ma otwartą drogę sądową lub drogę honoru, w której nawet panu A. E. i wszystkim obrońcom zarzuconego czynu, terazniejszemu i przyszłemu, gotów jestem odpowiedzieć. Kończę zdaniem, którym nie p. A. E.

ale mnie, nie deklamatorowi ale dowodzącemu faktom, zakończyć właśnie przystoi: *Ubi rerum testimonia ad sunt, non opus est verbis.* — Alojzy Stankiewicz b. kapitan mieszkający w domu W. Ryxa przy ulicy Krakowskie-przedmieście Nr. 385.

Wiadomości Zagraniczne.

BELGJA. — Z *Bruxelli* dnia 18 lutego. — W jednym z pism tułejczych czytamy: „Dziś gdy już żadnej wątpliwości niema, iż xże Nemours nieprzyjmie korony Belgijskiej, powiemy wszystko, co wiemy o intryguach dyplomatycznych, które dały powód do wyboru xcia Nemours. Wybor xciecia Leuchtenberg zdawał się być pewnym, a dzień 28 stycznia, w którym wybor naczelnika koniecznie nastąpić miał, zbliżał się. Pan Sebastiani pisał bezustannie list po liście, aby usunąć od kandydatury syna Eugenjusa Beauharnais; nareszcie zesłał do *Bruxelli* Margarybę Lawoestine. Pan Lawoestine odwiedził członków tymczasowego rządu i członków ciała dyplomatycznego, również jak wielu deputowanych. Tu przekonał się, że wybór xcia Leuchtenberg jest pewnym, i że jedyny tylko kandydat, to jest xże Nemours, mógłby się z nim z korzyścią o tron ubiegać. Ale p. Sebastiani wiadomiej rozmowie z panem Rogier i w kilku urzędowych udzieleniach oświadczył, że król Francuzów nie może przyjąć korony Belgji na rzecz swego syna, xcia Nemours. Oświadczenie to stawiłażo zawadę, którą uprzętnąć należało. Okoliczności stawały się coraz bardziej nagłaćmi. Lord Ponsonby, który od niejakiego czasu często do deputowanych bywał odwiedzany, zdawał się z swojej strony wybórxcia Leuchtenberga pochwalać, chociaż oświadczył, iż kandydatem po jego myśli byłby xże Oranji. Dnia 26 stycznia wyjechał p. Bresson nagle do Paryża. Widział się z królem i z panem Sebastiani i powrócił dnia 28 do *Bruxelli*. Teraz deputowani przestali odwiedzać pana Ponsonby a cisnęli się do p. Bresson. Z mównicy jedynie tylko panowie van Weyer i le Hon powiedzieli, że są w duszy przekonani, iż król Francuzów przyjmie koronę na rzecz swego syna. Jednakże myliłby się, kto by mniemał, że oświadczenie to zrządziło większość głosów. Znaczna liczba deputowanych powzięta do przekonanie w domu pana Bresson. Pan Celles w Paryżu nie był także z swojej strony bezczynnym. Gazety donosiły nam, że król przyjmował go codziennie u siebie. Przyjaciele pana Celles puszczali w *Bruxelli* w obieg pisma, które ich czyniły uczestnikami tajemnic w *Palais Royal*. Dnia 29 stycznia było zgromadzenie deputowanych przygotowane w *Vauxhallu*; znajdowało się na niem 80 deputowanych należących do wszelkich stronnictw. Panowie Aerschot, Gendebien, ch. v. Brouckere, ch. Rogier, Nothomb i le Hon, nie zataili przed swoimi kolegami niczego i oznajmili im, że gabinet Francuzki zmienił w tej mierze myśli swoje; tu odwoływali się nietylko do urzędowych udzielen, ale nawet do listów i rozmów, które mieli z pp. Lawoestine i Bresson. Pan Ch. Rogier czytał list p. Firmina Rogiera, który wielkie wrażenie na zgromadzeniu sprawił. W skutek wszystkich intryg tych dokazano nareszcie, iż xże Nemours został królem obrany.“

— Do dzisiejszej gazety dołącza się czwarty numer *Fenixa* tylko dla prenumeratorów.